

Samhällskunskap 2

Ideologier och historiska
förutsättningar

Innehåll

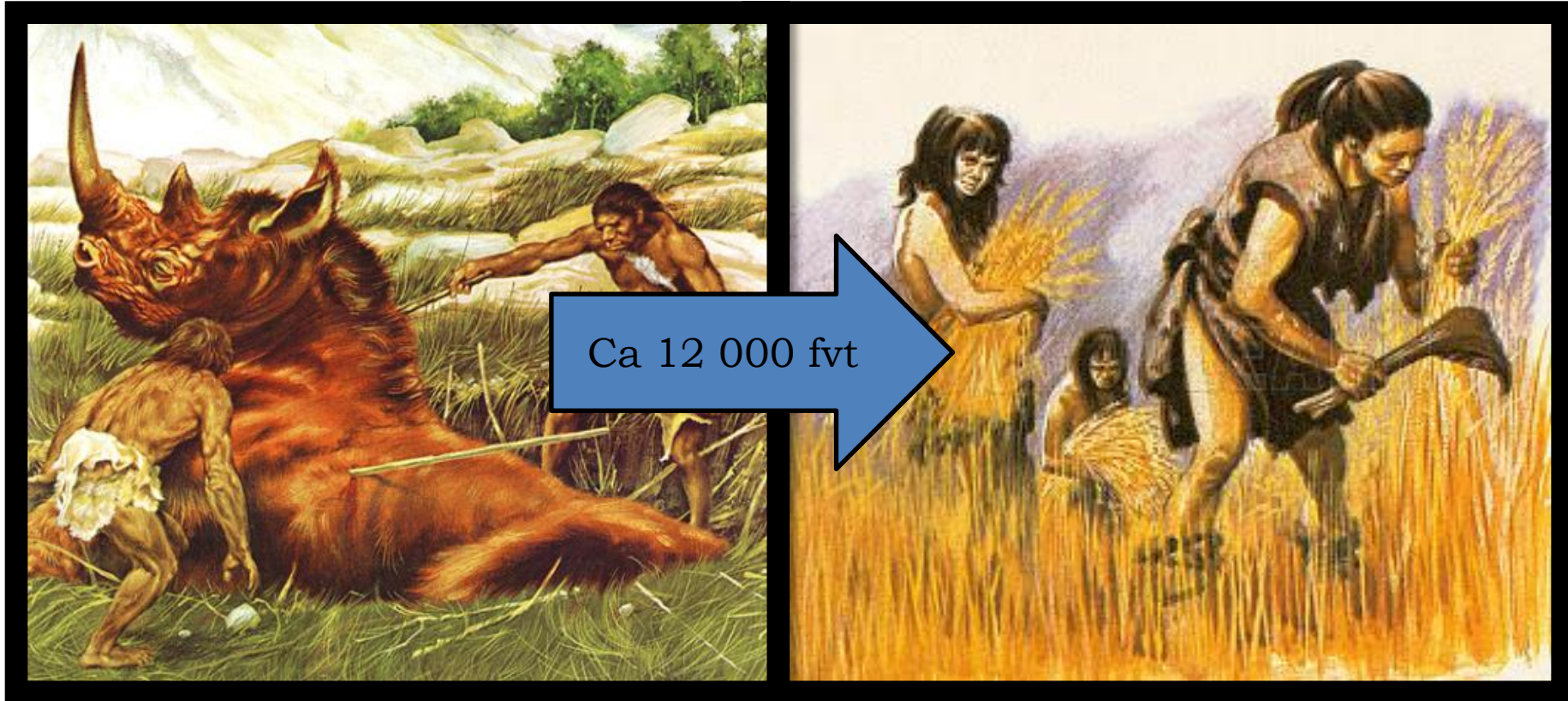
- Ideologi
- Ideologiernas historiska förutsättningar
- Liberalism
- Socialism
- Konservatism

Varför ideologier under 1800-talet?

- Stora förändringar av samhället
- Förändringar □ Nya idéer □ Nya ideologier
- Tofflers tre ”vågor” av förändringar
 - Jordbruksrevolutionen
 - Den industriella revolutionen
 - Informationsrevolutionen

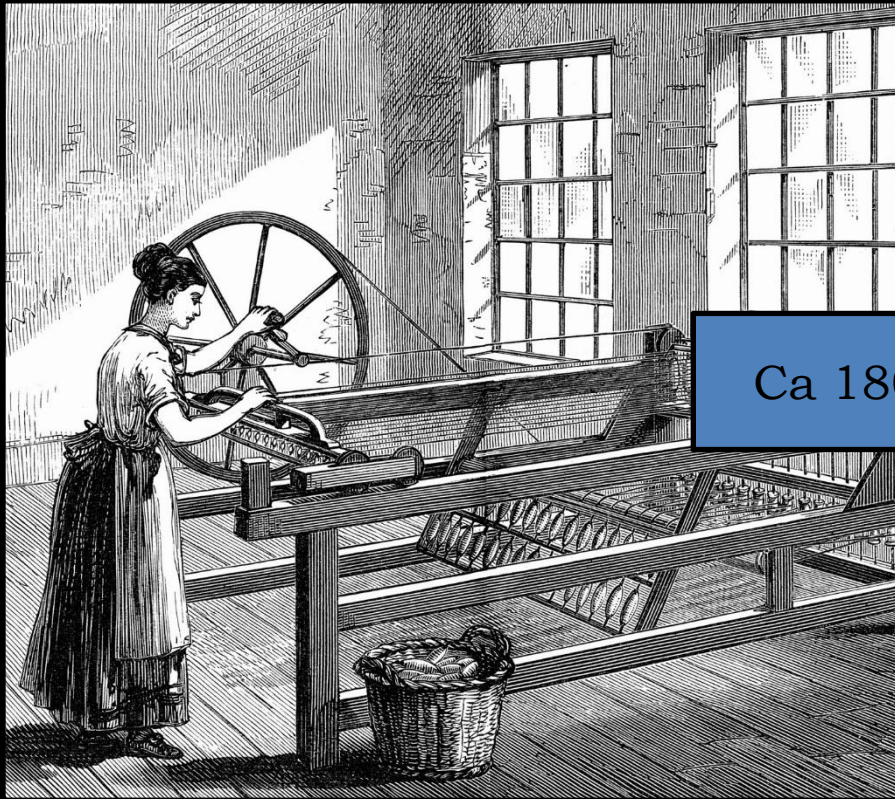
Jordbruksrevolutionen

Första vågen

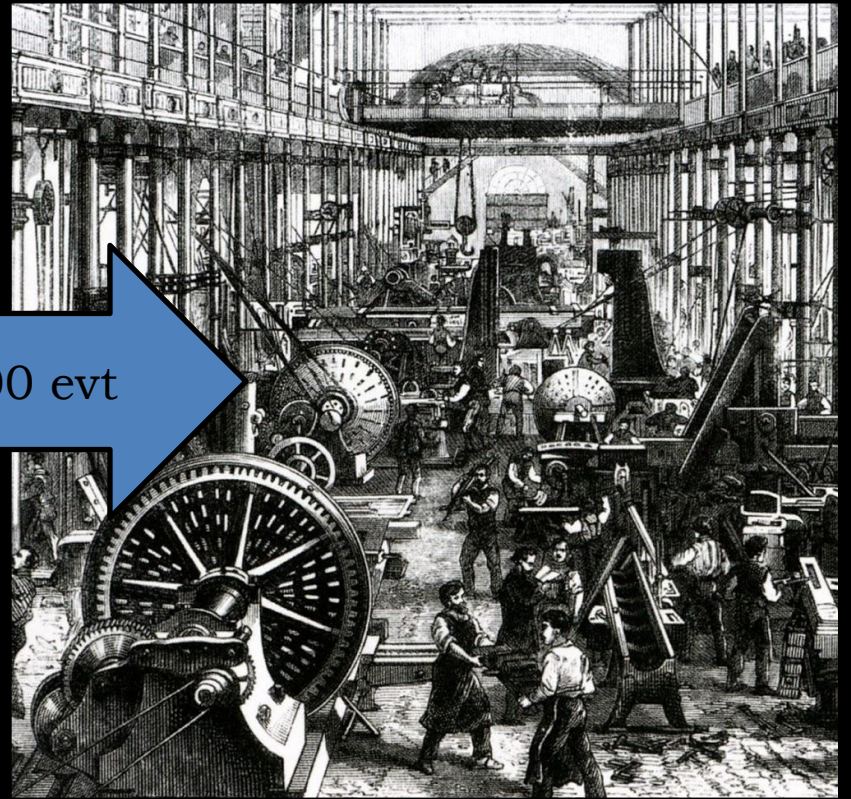

Industriella revolutionen

Andra vågen

Ca 1800 evt

Informationsrevolutionen

Tredje vågen

Ca 1950 evt

Ideologier

Socialism – vad är det?

- Från latinets *socius*
(kamrat)
- Kollektivets bästa är också
individens bästa
- Gemensamt ägande

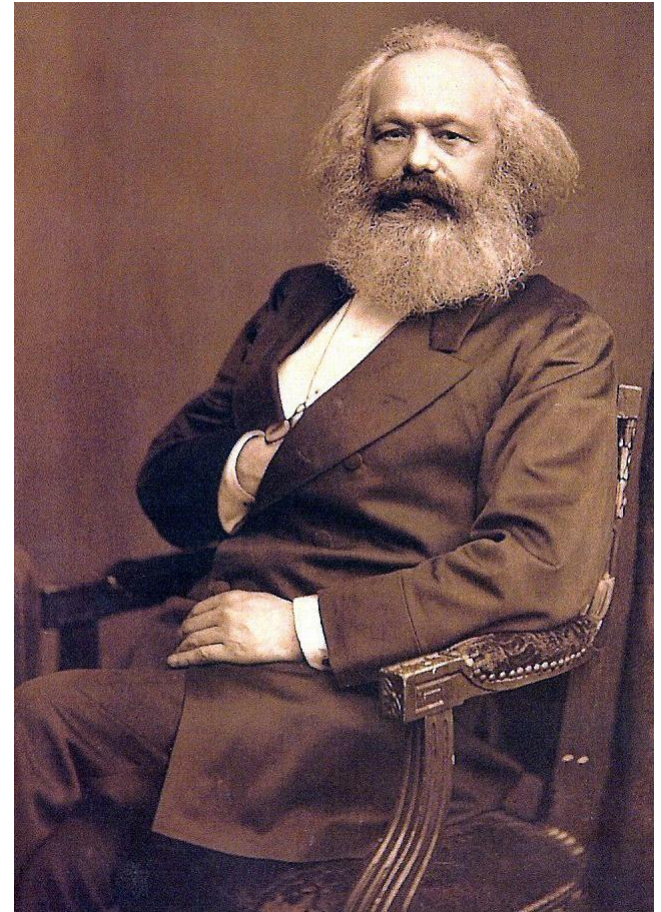
Ideologier

Socialismen under 1800-talet

Socialismens grundare

– Karl Marx

- *Kommunistiska manifestet* (1848)
tillsammans med Friedrich Engels
- Motsättning mellan...
 - ... andligt arbete
 - » Ägare av produktionsmedel
 - ... kroppsarbetare
 - » Arbetare inom produktion
- Revolutionär socialism

Ideologier

Socialismen under 1900-talet

- Socialister ifrågasatte revolutionen som metod
 - Nytt mål: reformer istället för revolution
 - Ny metod: rösta i val istället för att bruka våld
 - Socialistiska reformister = socialdemokrater

Quiz

- Vilka två huvudsakliga sätt ville socialisterna förändra samhället på?
- Vad heter socialismens "fader"?
- Vilka vände sig socialisterna till?

Ideologier

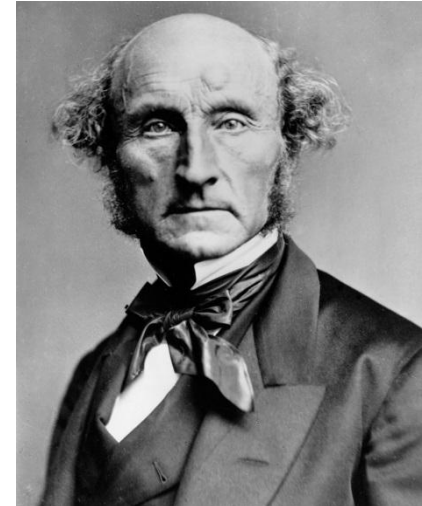
Liberalism – vad är det?

- Från latinets *liber* (= fri)
- Individens frihet i första hand
- Motståndare till en stark centraliserad makt
- Fri konkurrens
- Fri handel
- Många olika varianter av liberalism

Ideologier

Liberalismen under 1700- och 1800-talet

- Liberalismens grundare
 - John Stuart Mill
 - *Förtrycket av kvinnorna* (1869)
 - *Om friheten* (1859)
 - Adam Smith
 - *Nationernas välstånd* (1776)

Ideologier

Liberalismen under 1900-talet

Socialliberalism

- Ett svar på den revolutionära socialismen
- Influerade av socialismen
- Reaktion mot misären i bl.a. industrierna
 - Reformersom...
 - ... reglerar arbetstiden
 - ... hjälper fattiga och sjuka
 - ... hjälper människor att utbilda sig

Ideologier

Konservatismen under 1800-talet

- Från latinets *conservare* (= bevara)
- Värnar om traditioner
- Skeptisk till förändring
 - Exempel: konservativa var emot allmän och lika rösträtt.
- Många olika varianter av konservatism
 - Exempel: Socialkonservatism
- Edmund Burke
 - *Reflektioner om franska revolutionen* (1790)

Ideologier

Konservatismen under 1900-talet

- Konservativa – okej med allmän rösträtt
- Konservativa och liberala numera ganska nära varandra
- Exempel på konservatism idag:
 - Nej till att avskaffa monarkin

Vilka vände man sig till?

- Konservatismen
 - Främst adel, rika människor och kyrkan
- Liberalismen
 - Främst medelklassen
- Socialismen
 - Främst fattiga arbetare

Tofflers förutsägelser om framtiden

- Nya typer av företag växer fram
- Förändrade skolsystem
- Miljöförstörande energikällor byts ut
- Enskilda länder och deras regeringar betyder mindre och mindre när nationsgränserna suddas ut
- Kärnfamiljerna kommer att bli färre

Quiz

- Vad är konservatism?
- Vad är liberalism?
- Vem är socialismens "fader"?
- Vilka är de så kallade tre vågorna?
- Vad är en ideologi?
- Vilka vände sig socialismen till?
- Varför uppstod ideologierna under 1800-talet?